

CRNA GORA
UPRAVA ZA STATISTIKU

IV Proleterske 2, 81000 Podgorica

Tel: +382 (0) 20 230 811

Fax: +382 (0) 20 230 814

E-mail: contact@monstat.org

IZVJEŠTAJ O KVALITETU ZA 2020. GODINU

Diplomirani studenti - osnovne studije

Odgovorno lice: Dragan Dubak

Odsjek: Odsjek statistike obrazovanja, kulture i pravosuđa

Sadržaj:

1. Uvod - Osnovne informacije o istraživanju	1
1.1 Svrha, cilj i predmet istraživanja	1
1.2 Pravni osnov	1
1.3 Statističke jedinice.....	1
1.4 Pokrivenost i obuhvat istraživanja.....	1
1.4.1 Sektori.....	1
1.4.2 Statistička populacija	1
1.5 Referentna geografska oblast	1
1.6 Koncepti i definicije	2
1.7 Klasifikacije	2
1.8 Frekvencija prikupljanja podataka	2
1.9 Dinamika objavljivanja podataka	3
1.10 Metodologija	3
1.11 Bazni period	3
1.12 Jedinica mjere	3
1.13 Izvor podataka	3
1.14 Metod prikupljanja podataka	3
2. Relevantnost - Korisnici podataka	3
2.1 Potrebe korisnika.....	3
2.2 Zadovoljstvo korisnika	3
3. Tačnost i pouzdanost	4
3.1 Tačnost - Opšta ocjena	4
3.2 Uzoračka greška	4
Indikatori uzoračke greške (A1)	4
3.3 Neuzoračka greška	4
3.3.1 Greška obuhvata.....	4
Indikator greške obuhvata (A2)	4
3.3.2 Greška mjerenja.....	4
3.3.3 Greška neodaziva	4
Stopa neodaziva jedinica (A3)	4
Stopa neodaziva za temu.....	5
3.3.4 Greška u obradi podataka.....	5
Stopa imputacije	5
3.4 Sezonska prilagođavanja.....	5
3.5.1 Politika revizije podataka	5
3.5.2 Praksa revizije podataka	5
3.5.3 Prosječna veličina revizije podataka (A6)	5
4. Pravovremenost i tačnost objave podataka	5
4.1 Pravovremenost.....	5
Vremenski jaz objave preliminarnih podataka.....	5
Vremenski jaz objave konačnih podataka	6
4.2 Tačnost objave podataka	6
5. Dostupnost i jasnoća	6
5.1 Kalendar objave podataka	6
5.2 Pristup kalendaru objave podataka	6
5.3 Saopštenja	6
5.4 Publikacije	6
5.5 Onlajn baza podataka	6
5.6 Pristup mikro podacima	7
5.7 Popunjenost metadate	7
6. Uporedivost	7
6.1 Prostorna uporedivost	7
6.2 Vremenska uporedivost	7
Indikator za uporedivost u vremenu	7

1. Uvod - Osnovne informacije o istraživanju

1.1 Svrha, cilj i predmet istraživanja

Svrha istraživanja je prikupljanje podataka o diplomiranim studentima na osnovnim studijama za kalendarsku 2020. godinu, na javnim i privatnim visokoškolskim ustanovama u Crnoj Gori.

Cilj istraživanja je izračunavanje indikatora o karakteristikama studenata na ovoj vrsti studija u Crnoj Gori, kako bi se zadovoljile potrebe korisnika i dobili međunarodno uporedivi podaci.

Podaci o diplomiranim studentima na osnovnim studijama su rezultat redovnog statističkog istraživanja.

1.2 Pravni osnov

Zakonom o zvaničnoj statistici i sistemu zvanične statistike ("Službeni list CG", br.18/12 i 47/19) definisane su odredbe za prikupljanje, obradu i diseminaciju podataka. Zakon pruža Upravi za statistiku pravno ovlašćenje da prikuplja i pristupa podacima potrebnim za sprovođenje Programa i Godišnjeg plana. Zakon daje prioritet upotrebi administrativnih podataka, kao i pravo pristupa individualnim podacima koja su rezultat istraživanja ostalih proizvođača zvanične statistike. Kao dopuna zakonskim odredbama, Uprava za statistiku je potpisala Memorandum o saradnji sa Univerzitetom Crne Gore kao vlasnikom administrativnih podataka.

1.3 Statističke jedinice

Izveštajne jedinice su sve visokoškolske ustanove koje su osnovane ili izvode nastavu u Crnoj Gori, bez obzira na status svojine, a koje su osnovane u skladu sa Zakonom o visokom obrazovanju. ("Službeni list Crne Gore", br. 044/14 od 21.10.2014, 052/14 od 16.12.2014, 047/15 od 18.08.2015, 040/16 od 30.06.2016, 042/17 od 30.06.2017, 071/17 od 31.10.2017, 055/18 od 01.08.2018, 003/19 od 15.01.2019, 017/19 od 19.03.2019, 047/19 od 12.08.2019, 072/19 od 26.12.2019, 074/20 od 23.07.2020).

1.4 Pokrivenost i obuhvat istraživanja

1.4.1 Sektori

Sektor obrazovanja.

1.4.2 Statistička populacija

Svi studenti visokoškolskih ustanova u Crnoj Gori koji su završili osnovne studije.

1.5 Referentna geografska oblast

Crna Gora.

1.6 Koncepti i definicije

Visoko obrazovanje ostvaruju univerziteti i ustanove visokog obrazovanja koje su licencirane i akreditovane u skladu Zakonom o visokom obrazovanju. Visoko obrazovanje se u Crnoj Gori stiče na univerzitetima i drugim ustanovama, koje mogu biti osnovane kao javne i privatne. Univerzitet svoju djelatnost ostvaruje preko: fakulteta, umjetničkih akademija, instituta i visokih škola, kao organizacionih jedinica.

Univerzitet je autonomna ustanova koja u obavljanju djelatnosti objedinjuje obrazovni, naučno-istraživački i umjetnički rad, kao djelove jedinstvenog procesa visokog obrazovanja.

Fakultet je naučno-nastavna visokoškolska ustanova koja razvija naučno-istraživački rad kao osnov nastavne djelatnosti.

Fakultet umjetnosti i akademija je nastavno-umjetnička visokoškolska ustanova koja razvija umjetničko stvaralaštvo, naučno-istraživački rad i izvodi nastavu iz odgovarajućih oblasti.

Sudijski program je osnovna jedinica za klasifikaciju visokog obrazovanja sa definisanom strukturom i brojem ECTS kredita koja pojedincu obezbjeđuje ishode učenja potrebne za sticanje znanja, vještina i kompetencija za područje rada iz nivoa visokog obrazovanja definisanih u nacionalnom okviru kvalifikacija i izdavanje diplome.

Osnovni i postdiplomski studijski programi mogu se akreditovati kao akademski i primijenjeni.

Status studenta stiče se upisom na odgovarajući studijski program.

Student može imati status budžetski finansiranog ili samofinansirajućeg studenta.

Studijski programi podijeljeni su na studijske godine i semestre.

Studijska godina organizuje se u dva semestra: zimski i ljetnji.

Osnovne studije u Crnoj Gori organizuju se i ostvaruju u skladu sa pravilima studiranja zasnovanim na Evropskom sistemu prenosa kredita (ECTS) i principima Bolonjske deklaracije, realizuju se kao primijenjene ili akademske.

Osnovne studije na primijenjenim studijskim programima za sticanje diplome primijenjenih osnovnih studija traju tri studijske godine (180 ECTS kredita).

Osnovne studije na akademskim studijskim programima za sticanje diplome akademskih osnovnih studija traju najmanje tri studijske godine, odnosno najmanje 180 ECTS kredita, ili do broja kredita predviđenog za upisani studijski program. Novi sistem sadrži sve elemente usklađene sa evropskim standardima, uz istovremeno zadržavanje, gdje se to pokazalo neophodnim, i tradicionalnog četvorogodišnjeg nivoa visokoškolskog obrazovanja (240 ECTS kredita).

Studije medicine traju 6 (360 ECTS kredita), a stomatologije i farmacije 5 godina (300 ECTS kredita).

Diploma - je javna isprava kojom se dokazuje da je stečena kvalifikacija rezultat uspješno završenog programa visokog obrazovanja. Diplome koje se stiču na ovom nivou studija su:

- **diploma primijenjenih osnovnih studija** – nakon završenih primijenjenih osnovnih studija (studijski program u trajanju od tri godine),
- **diploma akademskih osnovnih studija** – nakon završenih istraživački orijentisanih studija (studijski program u trajanju od najmanje tri godine).

1.7 Klasifikacije

Nacionalna klasifikacija obrazovanja (usklađena sa Međunarodnom standardnom klasifikacijom obrazovanja - ISCED 2011).

1.8 Frekvencija prikupljanja podataka

Podaci se prikupljaju na godišnjem nivou.

1.9 Dinamika objavljivanja podataka

Godisnje - konačni podaci.

1.10 Metodologija

Metodološko uputstvo za visoko obrazovanje dostupno je na web sajtu Monstata:

[http://www.monstat.org/userfiles/file/Obrazovanje/metodologije/metodolsko%20uputstvo%20-%20%20visoko%20obrazovanje\(1\).pdf](http://www.monstat.org/userfiles/file/Obrazovanje/metodologije/metodolsko%20uputstvo%20-%20%20visoko%20obrazovanje(1).pdf)

1.11 Bazni period

Nije relevantno.

1.12 Jedinica mjere

Broj studenata koji su završili osnovne studije.

1.13 Izvor podataka

Sve visokoškolske ustanove na teritoriji Crne Gore koje imaju licencu i akreditaciju za obavljane nastave, bez obzira na svojinski status.

1.14 Metod prikupljanja podataka

Podaci se prikupljaju kombinovano. Od jednog broja izvještajnih jedinica podaci se prikupljaju putem statističkog upitnika izvještajnom metodom a dio putem administrativnih izvora.

2. Relevantnost - Korisnici podataka

2.1 Potrebe korisnika

Međunarodni korisnici:

- Eurostat;
- UN organizacije;

Nacionalni korisnici:

- Ministarstva i drugi organi javne uprave;
- Lokalne samouprave i drugi organi lokalne uprave;
- nevladine organizacije;
- studenti;
- istraživači;
- mediji.

2.2 Zadovoljstvo korisnika

Uprava za statistiku je usvojila Strategiju upravljanja kvalitetom, Vodič za implementaciju Strategije upravljanja kvalitetom, kao i Implementacioni plan za sprovođenje politike kvaliteta. U cilju mjerenja stepena do kojeg ispunjava svoje obaveze prema korisnicima i u sklopu nove politike kvaliteta, Uprava za statistiku je sprovela istraživanje o zadovoljstvu korisnika. Prikupljanje podataka realizovano je putem web ankete. Rezultati istraživanja dostupni su na web stranici Uprave za statistiku, link:

<https://www.monstat.org/userfiles/file/KVALITET/Izvestaj%20o%20zadovoljstvu%20korisnika.pdf>

3. Tačnost i pouzdanost

3.1 Tačnost - Opšta ocjena

Istraživanje se sprovodi na potpunom obuhvatu izvještajnih jedinica. Izvještajne jedinice su visokoškolske ustanove u Crnoj Gori koji raspolažu podacima potrebnim za ovo istraživanje. Ovakav način obezbjeđuje visoku ocjenu tačnosti.

3.2 Uzoračka greška

Budući da se ovo statističko istraživanje sprovodi na bazi punog obuhvata, greške uzorkovanja nisu relevantne.

Indikatori uzoračke greške (A1)

Nije relevantno.

3.3 Neuzoračka greška

Neuzoračke greške: prekomjernog obuhvata (over-coverage), nedovoljnog obuhvata (under-coverage), greške mjerenja i obrade, editovanja i imputacije podataka, neodaziva.

3.3.1 Greška obuhvata

Budući da se istraživanja u oblasti visokog obrazovanja sprovode na bazi punog obuhvata greške obuhvata nijesu utvrđene

Indikator greške obuhvata (A2)

Nije relevantno.

3.3.2 Greška mjerenja

Greške mjerenja su greške koje se javljaju u toku prikupljanja podataka i uzrokuju razlike između evidentirane i stvarne vrijednosti varijable. Posrednom analizom, na osnovu rezultata unosa, vrši se ispravka. Svake godine se od izvještajnih jedinica traže iste varijable, što olakšava popunjavanje upitnika.

3.3.3 Greška neodaziva

Nije relevantno.

Stopa neodaziva jedinica (A3)

U kalendarskoj 2020. godini nije bilo neodaziva izvještajnih jedinica.

Stopa neodaziva za temu

Nije relevantno.

3.3.4 Greška u obradi podataka

Nije relevantno.

Stopa imputacije

Nije relevantno.

3.4 Sezonska prilagođavanja

Nije relevantno.

3.5 Revizija podataka

3.5.1 Politika revizije podataka

Uprava za statistiku je usvojila politiku revizije i ista je dostupna na web sajtu:

<http://www.monstat.org/cg/page.php?id=1493&pageid=1493>

3.5.2 Praksa revizije podataka

Nije bilo revizije podataka. Nije primjenljivo.

3.5.3 Prosječna veličina revizije podataka (A6)

Nije dostupno.

4. Pravovremenost i tačnost objave podataka

4.1 Pravovremenost

Podaci se objavljuju u skladu sa Godišnjim planom zvanične statistike za 2021. godinu i Kalendarom objavljivanja statističkih podataka Uprave za statistiku za 2021. godinu. Podaci se objavljuju na datum koji je određen Kalendarom objavljivanja statističkih podataka u formi redovnog godišnjeg saopštenja. Za kalendarsku 2020. godinu podaci su objavljeni 29. juna 2021. godine. Kalendar objave saopštenja je dostupan na linku:

<http://www.monstat.org/cg/page.php?id=12&pageid=12>

Vremenski jaz objave preliminarnih podataka

Nije relevantno.

Vremenski jaz objave konačnih podataka

Objavljaju se konačni rezultati (T+180), nije bilo odstupanja između najavljenog datuma u godišnjem Kalendaru objavljivanja statističkih podataka i stvarnog datuma objave.

4.2 Tačnost objave podataka

Nije bilo odstupanja između najavljenog datuma u Kalendaru objavljivanja statističkih podataka i stvarnog datuma objavljivanja.

Podaci se objavljuju na dan koji je predviđen Godišnjim planom i Kalendarom objave statističkih podataka. Indikator TP3 je 0, tj. nema razlike između planirane i stvarne objave.

5. Dostupnost i jasnoća

5.1 Kalendar objave podataka

Zakonom o zvaničnoj statistici i sistemu zvanične statistike ("Službeni list CG", br.18/12 i 47/19) se propisuje da proizvođači zvanične statistike pripremaju, ažuriraju i objavljuju Kalendar objavljivanja statističkih podataka. Objavljuje se na internet stranici Uprave za statistiku najkasnije do 20. decembra za narednu godinu, za sve proizvođače zvanične statistike koji uključuje datume objavljivanja statističkih podataka. Svaka promjena u datumu objavljivanja u Kalendaru objavljuje se unaprijed u skladu sa Procedurom o neplaniranim revizijama.

5.2. Pristup kalendaru objave podataka

Kalendar objave je dostupan na linku:

<http://www.monstat.org/cg/page.php?id=12&pageid=12>

5.3 Saopštenja

Saopštenje se objavljuje jednom godišnje i dostupno je na linku:

<http://www.monstat.org/cg/page.php?id=437&pageid=76>

5.4 Publikacije

Uprava za statistiku objavljuje podatke o diplomiranim studentima na osnovnim studijama u Crnoj Gori u sljedećim publikacijama:

- Statistički Godišnjak,
- Žene i muškarci u Crnoj Gori.

Sve publikacije koje objavljuje Uprava za statistiku dostupne su na sljedećem linku:

<http://monstat.org/cg/publikacije.php>

5.5 Onlajn baza podataka

Nije dostupno

5.6 Pristup mikro podacima

Zakonom o zvaničnoj statistici i sistemu zvanične statistike ("Službeni list CG", br.18/12 i 47/19) regulisana su pravila pod kojim spoljni korisnici mogu dobiti pristup individualnim podacima za potrebe istraživanja. Članom 58 definisane su vrste naučnih i istraživačkih organizacija koje mogu dobiti takve podatke. Davanje individualnih podataka bez identifikatora moguće je isključivo na pisani zahtjev naučno-istraživačkih ustanova, u svrhu obavljanja naučno-istraživačke djelatnosti, kao i međunarodnih statističkih organizacija i proizvođača statistike iz drugih država. Istraživački subjekt potpisuje Ugovor sa Upravom za statistiku, kao i Izjavu o poštovanju principa povjerljivosti. Proizvođači zvanične statistike vode posebnu evidenciju o korisnicima i o svrsi za koju su statistički podaci dati na korišćenje.

5.7 Popunjenost metadate

Za ovo istraživanje stopa popunjenosti metadate podataka iznosi 100%.

6. Uporedivost

6.1 Prostorna uporedivost

Podaci o diplomiranim studentima na osnovnim studijama, u Crnoj Gori su uporedivi sa svim zemljama koje koriste Međunarodnu standardnu klasifikaciju obrazovanja - ISCED 2011.

6.2 Vremenska uporedivost

Podaci o diplomiranim studentima na osnovnim studijama, u Crnoj Gori raspoloživi su od kalendarske 1963. godine. Podaci su vremenski uporedivi. Nije bilo prekida u serijama od početka prikupljanja podataka za ovo statističko istraživanje.

Indikator za uporedivost u vremenu

indikator CC2 je 58